การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

Administration with Good Governance of Municipality, PakKret, Nonthaburi Province

สุพจน์ บุญวิเศษ[1]

Supot Boonwises[1]

Received : January 4, 2024; **Revised** : May 17, 2024; **Accepted** : May 18, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ส่วนด้านหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งหน้าที่ และระยะเวลาการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนคร

[1] คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์; Faculty of Liberal Arts, Rajapruk University;
e-mail : supot45@hotmail.com

ปากเกร็ด ควรส่งเสริมยกระดับความรู้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยจัดฝึกอบรมศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดทำแผนควบคุมภายในหน่วยงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ร่วมรับฟังการพิจารณางบประมาณ มีระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม จัดรวบรวมระเบียบกฎหมายเผยแพร่ การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล, เทศบาลนครปากเกร็ด

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of administration with good governance of Pakkret City Municipality, Nonthaburi Province 2) to compare the opinions of the officials towards administration with good governance based on individual factors and 3) to provide suggestions for improve administration with good governance of Pakkret City Municipality. The questionnaire was utilized to collect data from 298 employees in Pakkret City Municipality, Nonthaburi Province. This study's statistical procedures involved frequencies, percentages, t-tests, and one-way ANOVA.

The finding revealed that 1) the administration according to the principles of good governance of Pakkret City municipality practiced a high level. When scoped down to each branch the average of worthwhile principles, participation principles, moral principles, responsibility principles, transparency principles, and rule of law principles are all at a high level. 2) The study research of the individual factors (sex, age, education, marital status, position, and working period) which result in the administration with good governance are not differ. and 3) Guidelines for promoting administration according to the principles of good governance of Pak Kret Municipality; should promote and upgrade the level of knowledge of executives and workers, training and study visits to exchange knowledge by organizing, create a control plan within the agency to make work more efficient. Promote public participation in preparing local development plans; attend the budget consideration, a strict financial and material management system. Collect and publish legal regulations and create a good image of the organization.

Keyword : Administration with good governance of Pakkret City Municipality, Nonthaburi Province.

บทนำ (Introduction)

ธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ตามวิถีทางธรรมาธิปไตย เป็นการปกครองบ้านเมืองที่มีความเป็นธรรม มีกฎเกณฑ์ที่ดีในการรักษาบ้านเมือง และสังคมให้มีการพัฒนาครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม รวมทั้งมีการจัดระบบองค์กรและกลไกต่าง ๆ ในส่วนราชการองค์การของรัฐ รัฐบาล การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนองค์กรอิสระ (Independent Organization) องค์กรเอกชน กลุ่มชมรมและสมาคมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนิติบุคคล ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (Civil Society) ทั้งนี้เพื่อให้สังคมจากทุกภาคส่วนของประเทศสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม การสร้างหลักธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในระบบการบริหารราชการไทยจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักธรรมาภิบาลจะเป็นปัจจัยเสริมให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะเปิด ประชาชนมีเสรีภาพ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางเกิดกระบวนการรวมตัวกันของประชาชน ประชาสังคม และสร้างค่านิยมใหม่ ๆ ที่จะนำไปสู่การวางรากฐานสังคมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างความเป็นธรรม สร้างสันติสุขในสังคมสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคมไทยมีความแข็งแรงยิ่งขึ้น ธรรมาภิบาลมีบทบาทความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงโดยตรงกับความเป็นประชาธิปไตยเป็นหลักการที่นำไปใช้ในการบริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยสร้างสรรค์ส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น (แสงชัย อภิชาติธนพัฒน์, 2559)

ประเทศไทยจัดระเบียบการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 โดยอาศัยหลักการ 3 ประการคือ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ และหลักการกระจายอำนาจ สำหรับอำนาจการปกครองท้องถิ่น (Local Administration) เป็นผลมาจากแนวคิดตามหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นรูปแบบที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจหน้าที่บางอย่างในการปกครองและการจัดบริการสาธารณะ (Public Service) ให้แก่ท้องถิ่นรับไปดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2550 : 29 ; ณัชาภัทร อุ่นตรงจิต, 2566 : 30) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย แม้ว่าหลักการการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นจะมีจุดแข็ง (Strengths) อยู่มากกล่าวคือ ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระรัฐบาลกลาง และเป็นการพัฒนาการเมืองระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย แต่ก็ยังมีจุดอ่อน (Weakness) โดยเฉพาะด้านการคลัง เมื่อสัดส่วนทางด้านการคลังสาธารณะส่วนใหญ่อยู่ในระดับท้องถิ่น ก็เป็นการยากที่รัฐบาลกลาง จะกำหนดทิศทางและควบคุมระบบการคลังโดยรวมได้ หากการใช้จ่ายของท้องถิ่นปราศจากวินัยทางการคลัง เกิดการใช้จ่ายที่เกินตัว ขณะเดียวกันการแสวงหารายได้ยังต่ำซึ่งอาจจะสร้างปัญหาและเกิดภาวะความไร้เสถียรภาพต่อระบบการคลังของประเทศได้ ส่วนด้านความเสมอภาคอาจจะนำไปสู่ความแตกต่างและความไม่เท่าเทียมกันระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ

ทั้งเศรษฐกิจ การคลัง คุณภาพชีวิต และการบริการสาธารณะ (สถาบันพระปกเกล้า, 2559; นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2566) ขณะเดียวกันการบริหารจัดการงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา พบว่ามีปัญหาหลายประการ เช่น ความรู้ ความข้าใจ และการปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ทัศนคติและพฤติกรรมของข้าราชการที่กำกับดูแลท้องถิ่น ความเป็นอิสระของท้องถิ่นด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ปัญหาการทุจริตและความไม่โปร่งใส ในการบริหารงานยังไม่ได้รับการตรวจสอบเชิงรุกยังมีอีกมาก โดยการทุจริตคอร์รัปชั่นในสังคมไทยและการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นประเด็นที่โจษจันกันมาก เพราะมีข้อกล่าวหาต่อนักการเมือง ข้าราชการ และนักการเมืองท้องถิ่น ว่ามีพฤติกรรมในเชิงทุจริตคอร์รัปชั่นที่มีการกระทำในหลายรูปแบบ (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 : 107) แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลจึงได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ทั้งองค์การภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้ความสำคัญและนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์กร เพื่อให้การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสู่ประชาชน โดยมุ่งให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงาน การลดการควบคุมให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย (ถวิลวดี บุรีกุล, 2558)

เทศบาล (Municipality) เป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งใน 5 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่งเป็นการบริหารที่รัฐบาลกลางมอบหมายภารกิจบางส่วนให้ได้ดำเนินการตามหลักการกระจายอำนาจ มีฐานะเป็นนิติบุคคล (Juristic Person) กล่าวคือ มีอิสระในการบริหารจัดการ มีสิทธิตามกฎหมาย มีงบประมาณและเจ้าหน้าที่เป็นของตนเอง มีองค์การตามกฎหมายและมีอำนาจหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน และตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้งท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาลไว้ 3 ประการ ดังนี้ 1) จำนวนและความหนาแน่นของประชากรท้องถิ่น 2) ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดและงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น และ 3) ความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด (บูฆอรี ยีหมะ, 2555 : 133 - 136) ในดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่านั้น องค์กรจึงได้นำเครื่องมือทางการบริหารด้านธรรมาภิบาลมาใช้ในการตรวจสอบหรือวัดการดำเนินงาน ช่วยให้ระบบบริหารขององค์กรมีความน่าเชื่อถือ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักประชาธิปไตย

ประเทศไทยมีเครื่องมือในการประเมินธรรมาภิบาลหลากหลาย ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลซ้ำซ้อน และเครื่องมือที่ใช้วัดระดับธรรมาภิบาลของหน่วยงานรัฐยังมีกรอบแนวคิดที่ยังไม่ครอบคลุมหลักธรรมาภิบาล

ทั้งนี้หลายหน่วยงานก็มีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงานเพื่อความโปร่งใสอย่างเต็มที่ แต่ปัญหาคอรัปชันในสังคมไทยก็ยังเป็นเรื่องร้ายแรง (ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, 2557) ธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นประเด็นที่กล่าวถึงมาตลอด ทั้งในด้านการเมืองและการบริหาร ประเทศไทยจึงมีการตื่นตัวการแก้ไขปัญหาเรื่องการทุจริตคอรัปชันมากขึ้น เพื่อช่วยให้ระบบการบริหารของหน่วยงานและของรัฐมีความน่าเชื่อถือ การยอมรับจากสังคม และไม่สูญเสียโอกาสในการพัฒนาประเทศ

เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นองค์การปกครองท้องถิ่นที่ดำเนินงานเพื่อต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และยังเป็นหน่วยงานราชการที่ใกล้ชิดประชาชนซึ่งมีภารกิจสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและให้บริการประชาชน เกิดความผาสุกจากสวัสดิการและบริการทั้งปวงที่เกิดจากรัฐทั้งที่เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการบริการส่วนกลางและราชการบริหารส่วนท้องถิ่นซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยระบบการบริหารที่มีการจัดการที่ดี (Good Governance) บนหลักการพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของประชาชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยเห็นว่าเป็นประเด็นสำคัญ เนื่องจากความคิดเห็นของบุคลากรย่อมสะท้อนออกมาจากการมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งของเขา โดยมุ่งศึกษาว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

ประชากรคือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,268 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จะคำนวณโดยวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 298 คน จากนั้นผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยในเชิงปริมาณ เครื่องที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า แปลผล 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนอผู้คุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณา ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) และการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .840

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ 1) ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้อธิบายระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด และ 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เขียนอธิบายผลวิจัยและนำเสนอในรูปแบบตาราง และนำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วจัดทำเป็นองค์ความรู้ใหม่ พร้อมทั้งอภิปรายผลการวิจัยเชิงพรรณา

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คิดเป็นร้อยละ 69.50 มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 65.10 ส่วนใหญ่สถานภาพสมส จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70 มีตำแหน่งหน้าที่พนักงานตามภารกิจ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 และมีระยะเวลาปฏิบัติติงาน 1-5 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของบุคลากร ในภาพรวม

ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\overline{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.46	0.60	**ปานกลาง**	**6**
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.51	0.53	**มาก**	**3**
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.50	0.55	**มาก**	**5**
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.52	0.56	**มาก**	**2**
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.51	0.55	**มาก**	**4**
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.54	0.53	**มาก**	**1**
รวม	3.51	0.54	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีตามความคิดเห็นของบุคลากร ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.51) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.54) รองลงมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.52) ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.51) ด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.51) ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 3.50) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.46)

2. **ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2. อายุ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. สถานภาพสมรส การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านหลักความคุ้มค่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5. ตำแหน่งหน้าที่ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ควรส่งเสริมยกระดับความรู้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยจัดฝึกอบรมศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกให้ให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการดำเนินงาน จัดทำแผนควบคุมภายในหน่วยงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยเช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการพิจารณางบประมาณ และการตั้งตัวแทนประชาคมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และควรใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่สูงสุด การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร มีระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม ประชาชนมีโอกาสควบคุมการบริหารงานมากขึ้น และการใช้สมาคมวิชาชีพมาเข้าร่วมตรวจสอบหน่วยงาน จัดรวบรวมระเบียบกฎหมายเผยแพร่ทั้งรูปเล่มและจัดเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้บริหาร บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาและใช้ปฏิบัติงาน รวมทั้งประชาชนได้รับรู้เข้าใจนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากรเทศบาลปากเกร็ด พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลัก

ความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ส่วนลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ ด้านหลักนิติธรรม ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจาก ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบเพื่อให้ทันสมัย เทคโนโลยีการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว ทำให้เกิดความตื่นตัวในการสร้างหลักธรรมาภิบาลองค์กร ผู้บริหารใส่ใจถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำสู่การพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ติยานนท์ แสงบุตร (2563) พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมา ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมนา ยิ้มช้อย (2561) พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแขม อำเภอขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ตามการรับรู้ของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม และ ด้านหลักการมีส่วนร่วม

1.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านหลักนิติธรรม ตามความคิดเห็นของบุคลากรเทศบาลนครปากเกร็ด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังมีอุปสรรคในด้านนิติธรรมหรือกฎระเบียบปฏิบัติ เนื่องจากมีกฎระเบียบมากมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งกฎหมายทั่วไปและกฎหมายเฉพาะ มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบและแนวปฏิบัติเพื่อให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงหนังสือสั่งการจากกรมกระทรวงต่าง ๆ กฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ อีกทั้งหน่วยงานที่กำกับควบคุมดูแลและตรวจสอบการทำงานจากทั้งหน่วยงานรัฐและองค์กรอิสระ นอกจากนี้บุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายการทำงาน ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง มีทั้งพนักงานลูกจ้างประจำและชั่วคราวที่เข้าออกสับเปลี่ยนหน้าที่ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้กับบุคลากรในการบริหารราชการแผ่นดิน ควรมีการรวบรวมระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎระเบียบใหม่ ๆ จัดทำเป็นเล่มและเผยแพร่ในระบบออนไลน์ เพื่อให้บุคลากรได้ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นการป้องกันและลดความเสี่ยงการในการปฏิบัติหน้าที่ เกิดการทำงานอย่างมั่นใจ ปฏิบัติงานอย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดยึดหลักปฏิบัติงานที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จำรูญ วรรณา (2556) ธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคปัจเจกบุคคลและครอบครัว ภาคต่างประเทศ

เพื่อที่ภาคีต่างๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขสันติสุข อาจประกอบด้วย รัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ รวมถึงกฎเกณฑ์ที่มิได้เป็นลายลักษณ์อักษรอื่น อาทิ กฎเกณฑ์ทางธรรมเนียมประเพณี ศีลธรรมหรือจริยธรรม โดยความสอดคล้องดังกล่าวนั้นแสดงให้เห็นว่ากฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการดำเนินงาน รวมถึงหลักศีลธรรมและจริยธรรมประกอบกัน จึงทำให้ทุกกระบวนการของการปฏิบัติงานของภาครัฐเกิดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย จะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพในบางเรื่อง แต่ทางเทศบาลก็ได้ปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ตามอำนาจที่ทางรัฐกระจายอำนาจในแนวทางดำเนินงานให้ท้องถิ่นปฏิบัติ

1.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากเพราะ เมื่อผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดกระทำความผิดทางวินัย จะถูกสอบสวนและพิจารณาโทษด้วยความเป็นธรรมและผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดปฏิบัติงานเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (2546) หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ เป็นพลเมืองดี คือ ปฏิบัติตามฆราวาสธรรม ได้แก่ สัจจะ คือการรักษาความสัจทมะ เป็นการรู้จักข่มใจตนเอง ขันติ คือความอดทนอดกลั้นและการอดออม จาคะคือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต โดยความสอดคล้องดังกล่าวนั้นแสดงให้เห็นว่าเทศบาลได้ยึดหลักคุณธรรมทั้งการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินงาน ให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม รวมถึงมีการประกาศหลักคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการพนักงานเทศบาลปากเกร็ดเพื่อให้ยึดถือเป็นแบบแผน เพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กร

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดเปิดเผยข้อมูลที่เป็นข่าวสารสำคัญ ที่บุคลากรภายในเทศบาล/ประชาชนควรรู้ เช่น งบประมาณ ข้อบังคับ ข้อมูลการจัดซื้อ-จัดจ้าง และผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร และมีระบบให้บุคลากร/ ประชาชนเข้าถึงการรับรู้ข่าวสารได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปาจรีย์ วงษ์ชุ่ม (2559) สรุปว่า ธรรมาภิบาลเป็นการบริหารของภาครัฐในทุกด้าน โดยความชอบธรรมโดยเน้นการใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและมีโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โดยความสอดคล้องดังกล่าวนั้นแสดงให้เห็นว่ากระบวนการดำเนินงานขององค์กรในหลักสำคัญด้านความโปร่งใสนั้น องค์กรที่มีความเป็นธรรมาภิบาล

ย่อมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กฎระเบียบ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลมีความสะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากเพราะผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดมีการตอบสนองและนำข้อคิดเห็นที่รับฟังมาใช้ตัดสินใจ หรือปรับปรุงการปฏิบัติงาน และผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดสนับสนุนการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (2546) หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคคลในองค์กรทุกระดับเป็นผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงานหรือดำเนินการขององค์กร ได้ร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมสนับสนุน ติดตามและตรวจสอบองค์กรต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งออก กฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรในองค์กรถือปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนาระบบการทำงานและบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ จัดทำข้อมูลแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมนั้นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยความสอดคล้องดังกล่าวนั้นแสดงให้เห็นว่า หลักการมีส่วนร่วมช่วยส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ซึ่งรัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมไทยเข้ามามีบทบาท “ร่วมรับรู้ร่วมคิดร่วมสร้างร่วมตัดสินใจ” ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 258 (1) ที่ได้บัญญัติการปฏิรูปด้านการเมือง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560 : 77) ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในบริหารงานและส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดมีกระบวนการทำงานอย่างมีระบบ เพราะผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดมีการวางแผนการทำงาน ส่งเสริมให้บุคลากรสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ กระตือรือร้นในการทำงานและแก้ปัญหา จึงทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2552) หลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ สอดคล้องกับ บันลือศักดิ์ วงศ์พิทักษ์ (2556) ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงาน

ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า หลักความรับผิดชอบ มีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตน มีความสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความกระตือรือร้นในการทำงานและการแก้ปัญหา เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดมีการวางแผนใช้จ่ายงบประมาณตรงกับความจำเป็นและความต้องการของประชาชน และผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดมีความเต็มใจ ตั้งใจในการปฏิบัติงาน มีการทำงานที่รวดเร็วและมีคุณภาพ มีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับ บันลือศักดิ์ วงศ์พิทักษ์ (2556) ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า หลักความคุ้มค่า มีการรณรงค์ให้บุคลากร มีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า มีการทำงานที่รวดเร็ว มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพรวมถึงการรักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ให้มีความสมบูรณ์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (2546) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืนปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลาที่เหมาะสม กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายที่ชัดเจน

2. **การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสถานภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล**

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยส่วนบุคคล ที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งหน้าที่ และระยะเวลาการปฏิบัติติงาน ไม่แตกต่างกัน ที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากเทศบาลปากเกร็ด ส่งเสริมสร้างจิตสำนึกให้พนักงานทุกคนปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย เทียนชัย นามวงษ์ (2559) พบว่า ผลการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน และวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของติยานนท์ แสงบุตร (2563) พบว่า ผลการวิจัยเปรียบเทียบปัจจัยด้านบุคคลที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับ

การศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และรายได้ต่อเดือน ที่ต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

1. เพศ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรทัย ทวีระวงษ์ (2557) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรภายในองค์กรที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่าง ส่วนบุคลากรภายในองค์กรที่มีอายุ ตำแหน่ง และรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า บุคลากรภายในที่มีอายุ ตำแหน่ง และรายได้ มีรายคู่ที่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทดสอบรายคู่ที่ไม่ความสัมพันธ์ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน นั้น เป็นการสะท้อนถึงคุณลักษณะบุคคลของบุคลากรเทศบาลปากเกร็ด ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด โดยการปฏิบัติงานตามหลักการกฎระเบียบ ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

2. อายุ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอนุเทพ สุทธิญาโน (นิยมเกล้า) (2563) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่าเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และสถานภาพ พบว่าประชาชนที่มีเพศ รายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานแตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุและสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรทัย ทวีระวงษ์ (2557) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรภายในองค์กรที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่าง ส่วนบุคลากรภายในองค์กรที่มีอายุ ตำแหน่ง และรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า

บุคลากรภายในที่มีอายุ ตำแหน่ง และรายได้ มีรายคู่ที่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทดสอบรายคู่ที่ไม่ความสัมพันธ์ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สถานภาพสมรส การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านหลักความคุ้มค่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอนุเทพ สุทธิญาโน (นิยมเกล้า) (2563) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผลวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และสถานภาพ พบว่าประชาชนที่มีเพศ รายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานแตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุและสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

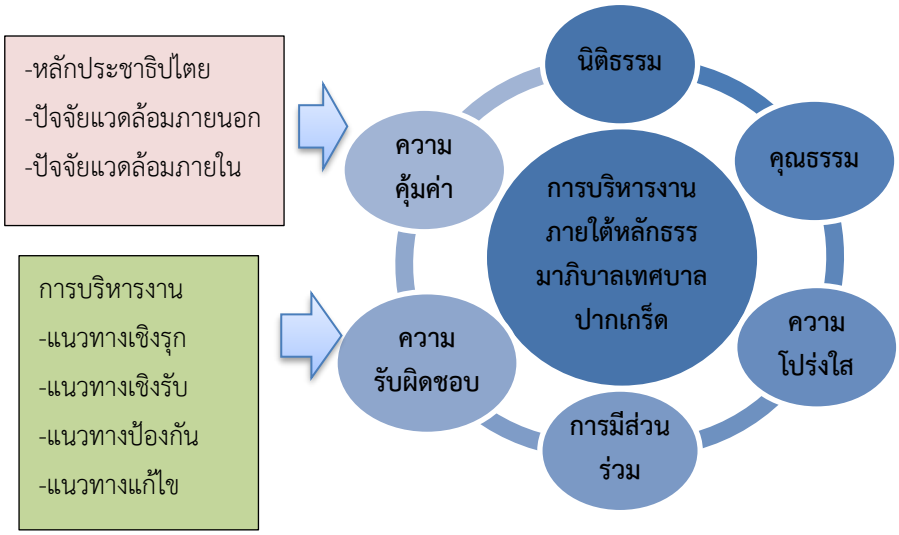
5. ตำแหน่งหน้าที่ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอรทัย ทวีระวงษ์ (2557) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรภายในองค์กรที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่าง ส่วนบุคลากรภายในองค์กรที่มีอายุ ตำแหน่ง และรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่าบุคลากรภายในที่มีอายุ ตำแหน่ง และรายได้ มีรายคู่ที่สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทดสอบรายคู่ที่ไม่ความสัมพันธ์ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญยุทธ พวงกำหยาด (2560) ทำวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับธรรมาภิบาลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติทั้ง 10 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านการวางแผน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการประเมินผล ด้านองค์การ/หน่วยงาน ด้านบุคลากร ด้านนโยบาย และด้านการ

ติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน ที่สามารถทำนายความเป็นไปได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาด้านนโยบาย ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาการขาดความร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ปัญหาการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล ปัญหาด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานและปัญหาด้านผู้บริหารของเทศบาล

องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Body of Knowledge)

จากงานวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า การบริหารงานของเทศบาลนครปากเกร็ดดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า เพื่อบริหารงานหรือการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองบ้านเมือง ซึ่งเทศบาลปากเกร็ดได้ดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นนั้น อยู่บนพื้นฐานของการบริหาร ทั้งแนวทางเชิงรุก เชิงรับ แนวทางป้องกันแก้ไข โดยพิจารณาปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกมาประกอบการพิจารณาดำเนินงานตามภารกิจการบริการสาธารณะให้เกิดประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน สู่การพัฒนาท้องถิ่น สามารถเขียนความเชื่อมโยงได้ดังภาพที่ 1 ปรากฏดังนี้

ภาพที่ 1 การบริหารงานภายใต้ตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลนครปากเกร็ด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เทศบาลปากเกร็ดควรส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้กับบุคลากรในการบริหารราชการแผ่นดิน ควรมีการรวบรวมระเบียบกฎหมายกฎระเบียบใหม่ ๆ จัดทำเป็นเล่มและเผยแพร่ในระบบออนไลน์เพื่อให้บุคลากรได้ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นการป้องกันและลดความเสี่ยงการในการปฏิบัติหน้าที่

1.2 เทศบาลปากเกร็ดควรมีการแจ้งขั้นตอนการปฏิบัติงานผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ด เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติติงานมากขึ้นและเปิดโอกาสให้มีช่องทางในการซักถามรายละเอียดในกรณีที่ไม่เข้าใจ รวมทั้งบุคลากรผู้ปฏิบัติติงานสามารถวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติติงานเพื่อไม่เกิดความล่าช้า

1.3 เทศบาลนครปากเกร็ดควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนในพื้นที่สามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของผู้บริหารเทศบาลนครปากเกร็ดได้ พร้อมทั้งการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ได้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย

1.4 เทศบาลนครปากเกร็ดควรมีการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตความรับผิดชอบด้วยความโปร่งใส่และให้เกิดความคุมค่า พร้อมทั้งสามารถตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณได้โดยให้ประชาชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้มีการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกนำมาปรับปรุง และนำข้อมูลมาบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลอื่น เพื่อเป็นข้อเสนอในการประยุกต์ใช้ในองค์กรต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

โกวิทย์ พวงงาม. (2550, กันยายน – ธันวาคม). “การทุจริตคอร์รัปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรการและกลไกการป้องกัน.” **วารสารสถาบันพระปกเกล้า**. 5(3) : 107–130.

จำรูญ วรรณา. (2556). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจืดน้อย อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง.** ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชาญยุทธ พวงกำหยาด. (2560). “การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1.” **วารสารจันทรเกษมสาร มหาวิทยาลัยศรีปทุม.** 23(44) : 49 - 63.

ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร. (2566). **รัฐศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ติยานนท์ แสงบุตร. (2563). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์.** ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2558). **คู่มือการจัดทำดัชนีวัดผลการบริหารจัดการที่ดี.** กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

เทียนชัย นามวงษ์. (2559). **การศึกษาการรับรู้และการการปฏิบัติจริงในการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสุรินทร์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2566). “การกระจายอำนาจ.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : **http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การกระจายอำนาจ** สืบค้น 12 มีนาคม2566.

บันลือศักดิ์ วงศ์พิทักษ์. (2556). **การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ.** วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

บูฆอรี ยีหมะ. (2555). **การปกครองท้องถิ่นไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปาจรีย์ วงษ์ชุ่ม. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด**. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ. (2557). **คอร์รัปชันในระบบราชการไทย : การสำรวจทัศนคติประสบการณ์ของหัวหน้าครัวเรือน.** กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พระอนุเทพ สุทธิญาโน (นิยมเกล้า). (2563). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สถาบันพระปกเกล้า. (2559). **ทิศทางการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย** กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพลส.

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2546). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการปรับเปลี่ยน.** นนทบุรี : สำนักงานสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2550). กฎหมายการปกครองท้องถิ่น. พิมพลักษณ์, กรุงเทพฯ : เอ็กซเปอร์เน็ท.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560.** กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สุมนา ยิ้มช้อย. (2561). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังแขม อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ตามการรับรู้ของประชาชน.** วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

แสงชัย อภิชาติธนพัฒน์. (2559). “ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : **www.kmutt.ac.th/sd/html/pdf/tam.pdf** สืบค้น 6 สิงหาคม 2565.

อรทัย ทวีระวงษ์. (2557). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3 ed th. New York : Harper and Row Publication.